REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

# *Zavezništvo za raziskave in inovacije 2026–2028*

*Izvedbeni program Vlade RS za uresničevanje razvojnih ciljev Slovenije skozi vlaganja v znanost in inovacije*

**Maj 2026**

## 1. Namen in cilji

Strategija razvoja Slovenije 2030 ter Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji 2030 (ReZrIS30) opredeljujeta, da se bo Slovenija do leta 2030 razvila v uspešno na znanju in inovacijah temelječo družbo in se uvrstila *v skupino držav vodilnih inovatork* na lestvici *evropskega inovacijskega indeksa*[1]. Dodatno Strategija regionalnega razvoja Slovenije 2026–2050 kot prednostno področje opredeljuje ekonomsko preobrazbo regij z osredotočenostjo na rast produktivnosti in konkurenčnosti ter razvoj človeških virov.

Slovenski normativni okvir v Zakonu o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID) določa, da bo iz državnega proračuna zagotovljeno financiranje znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti (ZRID) v višini do 1,25 % bruto domačega proizvoda (v nadaljevanju BDP), pri čemer se financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti zagotavlja v višini do 1 % BDP. Financiranje inovacijske dejavnosti pa v višini do 0,25 % BDP, pri čemer obseg sredstev lahko tudi presega 1,25 % BDP, če so za to zagotovljena sredstva, kar zagotavlja pravno in strateško stabilnost.

Strateški in normativni okvir sledita **načelu vključevanja celotne vlade** (»*whole-of-government approach*«), tako na nivoju upravljanja sistema, kakor tudi njegovega financiranja. Doseganje strateško določene višine vlaganj v raziskave in inovacije ne sme biti odvisno od trenutne politične volje in ne sme biti izpostavljeno finančnim nihanjem, saj le-to praviloma izniči predhodna fiskalna vlaganja razvojnih sredstev, izvajalce pa postavlja pred nerešljiv izziv strateškega načrtovanja. **Stabilnost finančnih vlaganj** je osnova za dolgoročno načrtovanje razvojnih sredstev za izvajanje raziskovalnih programov oziroma projektov, razvoj kadrov in infrastrukture, stabilno delovanje raziskovalnih organizacij, prenos znanja in raziskovalnih rezultatov za aplikativno rabo v gospodarstvu in družbi, brez da bi se začeti procesi prekinjali in že doseženi rezultati razgrajevali. Takšen pristop mora biti dolgoročna usmeritev države, neodvisna od trenutne politične oblasti.

Slovenija se je zavezala tudi h krepitvi evropskega raziskovalnega prostora in s tem k ciljem Evropske unije (EU), ki spodbujajo vlaganja v raziskave in inovacije kot gonilo razvoja. Nacionalni cilji vlaganj v višini 3,5 % BDP (javni in zasebni viri skupaj) so skladni s cilji EU in Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) za visoko razvita na znanju temelječa gospodarstva, torej za vodilne inovatorke po Evropskem inovacijskem indeksu. Dokument, ki je pred nami, je še posebej potreben v obdobju, ki ga zaznamuje težnja po dvojni rabi raziskovalnih rezultatov, na znanju temelječ prehod v brezogljično in digitalno družbo ter drugo, kar se odraža tudi v diverzifikaciji virov.

**Triletni vsebinski in finančni načrt Zavezništvo za raziskave in inovacije** za obdobje 2026–2028 predstavlja izvedbeno orodje (program aktivnosti) za celostno izvajanje znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike v Republiki Sloveniji. Kontinuiteta celostnega pristopa se bo zagotovila na način, da se bo nov program ponovno pripravil v letu 2027 in bo vključeval obdobje 2028-2030, s čimer se bo zagotovila tudi ustrezna skladnost s sprejetimi proračuni oziroma zagotovljenimi finančnimi sredstvi, hkrati pa se bo sledilo novim prioritetam oziroma strateškim spremembam na ravni EU in v Sloveniji.

Namen dokumenta je **jasna identifikacija politik in inštrumentov financiranja** na področju ZRID, ki bodo imeli tudi **jasno in nespremenljivo finančno ozadje**. Namen in cilji so torej sledeči:

- stabilno, večletno in usklajeno financiranje ZRID ter transparenten prikaz tega;
- usklajevanje medresorskega delovanja in povečanje sinergij, vključno s celovitim pregledom razpoložljivih finančnih virov;
- krepitev ZRID po celotni ravni tehnološke razvitosti (TRL lestvica);
- opredelitev načrta spremljanja in evalvacije različnih vidikov ZRID v tem obdobju.

[1] Evropski inovacijski indeks je letno poročilo Evropske komisije, ki ocenjuje inovacijsko uspešnost držav članic na podlagi kazalnikov, ki vključujejo različne vidike inovacij, kot so raziskave in razvoj, uporaba informacijskih tehnologij, izobraževanje, podporne politike in gospodarski učinki.

Dokument predstavlja enoten kažipot implementacije **krovne nacionalne strategije**, tj. Strategije razvoja Slovenije 2030, **sektorskih strategij**, kot npr. ReZrIS30, Slovenske Industrijske strategije 2021–2030, Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije-S5, Nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, Nacionalne strategije za umetno inteligenco 2030, Strategije za razvoj kvantnih tehnologij v Sloveniji do leta 2030, Nacionalnega strateškega načrta za digitalno desetletje, Programa razvoja čipov in polprevodniških tehnologij v Sloveniji do leta 2030, Srednjeročnega obrambnega programa Republike Slovenije 2026-2031, Nacionalne strategije intelektualne lastnine do leta 2030, Strateških usmeritev za delovanje SID Banke, **oziroma akcijskih načrtov, s financiranjem in institucijami**, ki so odgovorne za implementacijo. Dokument pri ključnih področjih financiranja upošteva tudi Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, vključno z načelom skladnega razvoja vseh regij ter stopnjo razvitosti regije. Z večjo preglednostjo bo dosežena tudi večja zavezanost k skupnemu delovanju pri doseganju ciljev, z minimalnim podvajanjem in brez sistemsko povzročenih vrzeli.

## 2. Ključna področja financiranja

Odlična znanost je predpogoj za širšo uporabo znanja in rezultatov raziskav. Predstavlja osnovno kapaciteto za delovanje. V tesni povezavi s tem je usmerjanje v prednostna tematska področja, ki so že sektorsko usmerjena, vendar izhajajo iz odlične znanosti in se vanjo vklaplja tudi preko instrumentov financiranja. Tematska področja financiranja obsegajo vlaganja v razvoj čistih rešitev (produkti, procesi in storitve), digitalne rešitve, biotehnologijo in razvoj odporne in vključujoče družbe v skladu s cilji platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP). Namenjena so krepitvi suverenosti ter varnosti Evropske unije, zmanjševanju njene strateške odvisnosti v ključnih sektorjih ter povečanju konkurenčnosti z izboljšanjem odpornosti in produktivnost. Izbrana vsebinska področja so povezana s ključnimi globalnimi in nacionalnimi izzivi, kot sta podnebne spremembe in digitalna preobrazba. Predstavljajo ključne vzvode za trajnostni gospodarski razvoj, večjo družbeno odpornost ter krepitev konkurenčnosti na svetovnem trgu. Vlaganja v te vsebine omogočajo razvoj novih tehnologij in rešitev, ki ne le odgovarjajo na aktualne potrebe družbe, temveč ustvarjajo dolgoročne priložnosti za boljšo kakovost življenja.

Izvajanje vsebinskih področij pa si ni mogoče zastaviti brez t. i. omogočitvenih komponent sistema, ki se nanašajo na kadre, potrebno raziskovalno in tehnološko infrastrukturo ter prenos znanja. Stabilna finančna vlaganja in krepitev izbranih vsebinskih področij financiranja zagotavlja dolgoročno razvojno stabilnost in konkurenčnost Slovenije v globalnem kontekstu. Pri tem je ključnega pomena krepitev zavedanja vloge znanosti in inovacij za razvoj družbe. Družbena sprejemljivost in uspešnost znanosti in inovacij prispevajo k odpornosti na globalne izzive in razumevanje družbe za spremembe. Razumevanje vedenja, potreb in pričakovanj ljudi omogoča, da znanost in inovacije resnično služijo družbi in s tem družba povezuje znanstveno odličnost s konkretnimi rešitvami za boljšo prihodnost Slovenije.

### 2.1. Odlična znanost

Odlična znanost, vključno z odprto znanostjo, predstavlja temelj za širšo uporabo znanja in rezultatov raziskav, saj spodbuja dostopnost in ponovljivost raziskav, kar povečuje njihov družbeni in gospodarski vpliv. Vlaganja v odlično znanost omogočajo financiranje vrhunskih projektov temeljnih raziskav, ki generirajo novo znanje za naslavljanje širokega spektra strokovnih izzivov. Z zagotavljanjem znanstvenega intelektualnega kapitala gradimo temelje za odpornost in sposobnost družbe, da se prožno in učinkovito odziva na nepredvidljive globalne izzive.

Ključni sklopi aktivnosti:

- zagotavljanje sredstev stabilnega financiranja za izvajanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti;
- izvajanje shem financiranja temeljnih in aplikativnih projektov, bilateralnih projektov, projektov vodilne agencije ter strateških projektov;
- sofinanciranje transnacionalnih raziskovalnih projektov v okviru sofinanciranih ERA-NET projektov, evropskih sofinanciranih in institucionaliziranih partnerstev ter drugih transnacionalnih in evropskih pobud s strani vsebinskih resorjev;

- izvajanje shem usmerjenega raziskovanja za razvoj znanstvene podlage za podporo prodornih tehnologij s ciljem uresničevanja inovativnih tehnoloških rešitev, gradnje novih vrhunskih smeri v znanosti in tehnologiji ter povečanje prelomnih inovacij;
- izvajanje podpornih instrumentov Evropskega raziskovalnega sveta (ERC), ki podpirajo sodelovanje Slovenije v tem okviru, in sicer ERC fokus, ERC perspektiva, ERC potencial in ERC nova obzorja;
- izvajanje raziskovalnih projektov in programov v okviru ciljnega raziskovalnega programa za doseganje ciljev nacionalnega razvoja, ki so tematsko usmerjeni na predlog ministrstev za posamezna področja javnega interesa.

### 2.2. Kadri

Kadrovski potencial pomeni nujni človeški kapital, ki je jedro znanstvenega in inovacijskega sistema, zato je vlaganje v njegov razvoj ključnega pomena za izobraževanje, privabljanje, zadrževanje in vračanje talentov. S povezovanjem različnih resorjev moramo omogočiti sistematično izvajanje programov usposabljanja, štipendiranja in mednarodnih izmenjav, s čimer bo Slovenija ustvarila okolje, kjer se talenti razvijajo, pridobivajo nova znanja v mednarodnem prostoru, vračajo in ostajajo.

Ključni sklopi aktivnosti:
- zagotavljanje sredstev stabilnega financiranja za izvajanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti za mlade raziskovalce;
- projektno financiranje temeljnih raziskovalnih projektov po kariernih stopnjah raziskovalcev, vključno s projekti podoktorskih raziskovalcev;
- izvajanje komplementarnih shem Marie Skodlowska Curie Actions (MSCA), in sicer MSCA COFUND projektov (prispevek k institucionalnemu sofinanciranju), Pečata odličnosti ter pozitivno ocenjenih projektov MSCA doktorski/podoktorski študij;
- izvajanje posebnih shem za financiranje kariernega razvoja raziskovalcev v javnem sektorju in v gospodarstvu.

### 2.3. Raziskovalna infrastruktura in e-infrastruktura

Sodobna infrastruktura od laboratorijev in raziskovalne opreme do digitalnih platform je pogoj za odlično znanost, konkurenčne raziskave in pospešen prenos znanja v prakso. V skladu z Nacionalnim načrtom razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRI 2030) je ključnega pomena nacionalna vrhunska raziskovalna infrastruktura in vključevanje Slovenije v mednarodne raziskovalne infrastrukture.

Ključni sklopi aktivnosti:
- Implementacija NRRI 2030, vključno z nakupom vrhunske raziskovalne opreme na prednostnih področjih Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije (projekti Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture – ESFRI, nadgradnja raziskovalne infrastrukture Univerze v Mariboru – RIUM2);
- zagotovitev prispevka v naravi v okviru posebnega prispevka za sodelovanje v Evropski organizaciji za jedrske raziskave (CERN);
- delovanje v skupnem evropskem podjetju EuroHPC za vzpostavitev in delovanje umetni inteligenci prilagojenega superračunalnika in tovarne umetne inteligence, razvoj nacionalne kvantne infrastrukture;
- komplementarno financiranje raziskovalne infrastrukture v okviru projektov TEAMING, (vzpostavitev Centrov odličnosti, ki se delno sofinancirajo iz sredstev programa Obzorje Evropa);
- novogradnja Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani in inovacijsko-tehnološke platforme INNOVUM Univerze v Mariboru;

- vzpostavitev nacionalnega podatkovnega prostora FAIR raziskovalnih podatkov in vključevanje v evropski oblak odprte znanosti;
- sofinanciranje nakupa raziskovalne opreme v okviru sredstev Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

### 2.4. Sodelovanje in prenos znanja med znanostjo in gospodarstvom ter krepitev višjih stopenj raziskav, razvoja in inovacij, zlasti v gospodarstvu

Most med znanostjo in inovacijami predstavlja učinkovit prenos znanja, ki je, skupaj z varstvom intelektualne lastnine, ključen za ustvarjanje konkurenčnih inovativnih rešitev, ki spodbujajo gospodarsko rast in družbeno dobrobit. Krepitvi vlaganj v raziskave in inovacije mora spremljati spodbujanje sodelovanja med raziskovalnimi organizacijami in podjetji za dvig učinkovitosti teh vlaganj in s tem izboljšanje inovacijske uspešnosti Slovenije. Posebnega pomena je krepitev višjih stopenj raziskav, razvoja in inovacij vse do faze umestitve novih izdelkov, storitev in procesov na trg z namenom skrajšanja časa od ideje do trga, krepitve konkurenčnega položaja podjetij, njihovega strateškega umeščanja v obstoječih in novih verigah vrednosti ter povečanja dodane vrednosti v gospodarstvu.

Ključni sklopi aktivnosti:
- krepitev podpornega okolja za prenos znanja, povezovanje deležnikov v okviru strateških inovacijskih partnerstev in promocija dosežkov;
- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalnih projektov in programov na stopnji TRL 3–6 ter nadgradnje le-teh v smeri razvoja na višje ravni TRL;
- izvajanje sheme nadgradnje projektov usmerjenega raziskovanja za podporo zorenju in validaciji novih tehnologij od laboratorija do ustreznih aplikacijskih okolij na TRL 3–6;
- vpeljava redne sheme sofinanciranja inovacijskih projektov na stopnji TRL 6–9;
- izvajanje sheme nadgradnje aplikativnih projektov ARIS v smeri razvoja na višje stopnje TRL;
- izvajanje sheme sofinanciranja projektov za presojo inovacijskega potenciala raziskovalnih rezultatov projektov (npr. PoC-ERC pečat odličnosti, gravitacija, strateški projekti);
- izvajanje komplementarne sheme v okviru Pečata odličnosti Evropskega sveta za inovacije (EIC), in sicer: EIC prehod (transition), EIC pred-pospeševalnik (EIC pre-accelerator) ter EIC pospeševalnik (accelerator);
- izvajanje sheme sofinanciranja inovacijskih vavčerjev;
- izvajanje sheme sofinanciranja nacionalnega dela mednarodnih projektov inovativnih podjetij (npr. Eurostars, Eureka);
- izvajanje shem podpornega okolja na področju digitalne preobrazbe preko sofinanciranja delovanja digitalnih inovacijskih stičišč;
- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalno-razvojnih in inovacijskih dejavnosti preko spodbud za raziskovalno razvojne in inovacijske dejavnosti v podjetjih ali konzorcijih za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev;
- izvajanje shem za pomembne projekte skupnega evropskega interesa (IPCEI) na različnih vsebinskih področjih;
- podpora projektom evropskega partnerstva za inovacije za kmetijsko produktivnost in trajnost.

### 2.5. Razvoj čistih tehnologij, nizkoogljičnih rešitev in z viri gospodarnih tehnologij

Tematsko področje je usmerjeno v razvoj čistih, zelenih rešitev za kakovostno proizvodnjo in učinkovito rabo virov, ki prispevajo k zdravemu življenju in varovanju okolja skladno s cilji platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP) in pravičnemu prehodu.

Ključni sklopi aktivnosti:

- podpora raziskovalnim programom v okviru stabilnega financiranja, ki se nanašajo na podnebje, čiste tehnologije, interdisciplinarne raziskave in inovacije;
- izvajanje sheme Gravitacija v okviru projektnega financiranja;
- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalnih projektov in programov zelenega prehoda na stopnji TRL 3–6 ter razvoja v smeri višje ravni TRL;
- vzpostavitev Centra za demonstracije in usposabljanje na področju brezogljičnih tehnologij (Center DUBT v Zasavju) in Laboratorija za raziskave biorafinacije biomase v Savinjsko-Šaleški regiji iz sredstev Sklada za pravični prehod v okviru EKP;
- izvajanje ukrepov za podporo projektom s področja platforme STEP;
- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalno- razvojnih in inovacijskih dejavnosti preko spodbud za raziskovalno razvojne in inovacijske dejavnosti v podjetjih ali konzorciji za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev;
- izvajanje shem za pomembne projekte skupnega evropskega interesa (IPCEI) na različnih vsebinskih področjih (npr. baterije, vodik);
- izvajanje projekta Severnojadranske vodikove doline (NAHV);
- izvajanje pilotnih projektov agrofotovoltaike;
- izvajanje raziskovalno-razvojnih in inovacijskih aktivnosti z namenom povečanja tehnično-tehnoloških zmogljivosti obrambnega sistema Republike Slovenije;
- sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih Evropskega obrambnega sklada (EDF) in Evropske obrambne agencije (EDA).

### 2.6. Digitalna preobrazba in tehnologije ter globoko tehnološke inovacije

Digitalna preobrazba in napredne digitalne tehnologije močno krojijo konkurenčnost, inovativnost in trajnostni razvoj Slovenije. Globoke tehnološke (deep tech) inovacije temeljijo na vrhunskih znanstvenih dognanjih in rešujejo kompleksne probleme z novimi, pogosto prebojnimi tehnologijami ali pristopi. Vlaganja v digitalno preobrazbo in globoke tehnologije določajo položaj Slovenije v globalnih tehnoloških trendih. Cilj je krepitev digitalnih zmogljivosti, zmanjševanje odvisnosti od neevropskih tehnologij in dobavnih verig ter podpora razvoju in uvajanju nastajajočih digitalnih rešitev v industrijo in družbo, ki prispevajo k večji tehnološki avtonomiji ter uspešnemu vključevanju Slovenije v evropski digitalni ekosistem.

Ključni sklopi aktivnosti:

- podpora raziskovalnim programom v okviru stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki se nanašajo na razvoj digitalnih tehnologij;
- izvajanje sheme Gravitacija v okviru projektnega financiranja;
- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalnih projektov in programov digitalne preobrazbe na stopnji TRL 3–6 ter razvoja v smeri višje ravni TRL;
- vzpostavitev kompetenčnega centra za umetno inteligenco (KCUI), kompetenčnega centra za čipe in polprevodnike (Čip.si) in kompetenčnega centra za razvoj kvantnih tehnologij;
- razvoj kritičnih tehnologij strateškega pomena na področju digitalnih tehnologij, zlasti na področjih superačunalništva, čipov in polprevodnikov ter kvantnih tehnologij, razvoju rešitev umetne inteligence s področja jezikovnih tehnologij;
- sofinanciranje transnacionalnih raziskovalnih projektov v okviru evropske pobude QuantERA I, II, III ter v okviru Skupnega evropska podjetja za visoko zmogljivo računalništvo EuroHPC JU;
- izvajanje ukrepov za podporo projektom s področja platforme STEP;
- izvajanje shem za pomembne projekte skupnega evropskega interesa (IPCEI) na različnih vsebinskih področjih (npr. tehnologije v oblaku, umetna inteligenca);
- financiranje sodelovanja v virtualnem evropskem inštitutu Viri za znanost o umetni inteligenci (RAISE), ki spodbuja znanost za umetno inteligenco in umetno inteligenco v znanosti;

- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalno- razvojnih in inovacijskih dejavnosti preko spodbud za raziskovalno razvojne in inovacijske dejavnosti v podjetjih ali konzorciji za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev;
- spodbude za aplikativne projekte na temelju umetne inteligence ter projekte uvajanja umetne inteligence v poslovanje (TRL 4–9);
- izvajanje projektov digitalizacije lokalnega energetskega koncepta;
- izvajanje raziskovalno-razvojnih in inovacijskih aktivnosti z namenom povečanja tehnično-tehnoloških zmogljivosti obrambnega sistema Republike Slovenije ter sistema zaščite in reševanja Republike Slovenije;
- sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih EDF in EDA.

### 2.7. Biotehnologija za zdravo družbo

Biotehnologija predstavlja ključno tematsko področje za trajnostni razvoj, zdravje in odpornost gospodarstva. Vlaganja v biotehnološke raziskave in inovacije omogočajo razvoj v zdravstvu, kmetijstvu, proizvodnji, prehrani in s tem izboljšujejo kakovost življenja. Pri tem je pomembno, da napredne biotehnološke rešitve temeljijo na znanstveni odličnosti in interdisciplinarnem povezovanju. Strateške spodbude biotehnologije so usmerjene v krepitev evropskih zmogljivosti, zmanjševanje odvisnosti od zunanjih virov ter podporo razvoju in uvajanju inovativnih biotehnoloških rešitev vzdolž celotnih vrednostnih verig.

Ključni sklopi aktivnosti:
- podpora raziskovalnim programom v okviru stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki se nanašajo na biotehnologijo;
- izvajanje sheme Gravitacija v okviru projektnega financiranja;
- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalnih projektov in programov na področju biotehnologije na stopnji TRL 3–6 ter razvoja v smeri višje ravni TRL;
- razvoj kritičnih tehnologij strateškega pomena v okviru platforme STEP s podporo projektu vrhunske raziskovalne infrastrukture GIGA jedrska magnetna resonanca (GIGA NMR);
- vzpostavitev nacionalne raziskovalne infrastrukture za sekvencioniranje genomov (1+MGenom-SI);
- vzpostavitev centra odličnosti za tehnologije genske in celične terapije (Center odličnosti CTGCT);
- izvajanje shem sofinanciranja raziskovalno-razvojnih in inovacijskih dejavnosti preko spodbud za raziskovalno razvojne in inovacijske dejavnosti v podjetjih ali konzorciji za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev;
- izvajanje ukrepov za podporo projektom s področja platforme STEP;
- izvajanje shem za pomembne projekte skupnega evropskega interesa (IPCEI) na različnih vsebinskih področjih (npr. zdravje, biotehnologija);
- spodbude raziskovalno-razvojnim projektom na področjih prehrane, redkih bolezni ter za obvladovanje kroničnih nenalezljivih bolezni;
- izvajanje raziskovalno-razvojnih in inovacijskih aktivnosti z namenom povečanja tehnično-tehnoloških zmogljivosti obrambnega sistema Republike Slovenije ter sistema zaščite in reševanja Republike Slovenije;
- sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih EDF in EDA.

## 3. Upravljavski model

Upravljavski model je zasnovan kot večnivojski sistem za strateško in operativno usklajevanje znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike (RRI) v Sloveniji. Skupni cilji vseh ravni upravljavskega modela so:
- izgradnja enotnega znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega ekosistema;

- učinkovito in enotno izvajanje politik ne glede na vir financiranja;
- digitalizacija postopkov in poenotenje izvajanja instrumentov;
- vključevanje deležnikov v oblikovanje politik in strategij.

Model temelji na treh ključnih strukturah:

1. **Razvojni svet Republike Slovenije**

Razvojni svet je strokovno posvetovalno telo Vlade RS, ki deluje na strateški ravni. Združuje najvišje predstavnike vlade RS, raziskovalnih institucij in socialnih partnerjev. Njegove naloge med drugim vključujejo: spremljanje izvajanja programskih dokumentov za področje ZRID, sprejemanje izhodišč in usmeritev za pripravo nacionalne znanstvenoraziskovalne in inovacijske strategije, spremljanje izvajanja programskih dokumentov za področje ZRID ter izvajanje ukrepov in vrednotenje njihovih učinkov.

2. **Programski odbor za operativno usklajevanje RRI politike**

Programski odbor je medinstitucionalno telo, ki deluje na operativni ravni. V njem sodelujejo predstavniki ključnih ministrstev, javnih agencij in SID banke. Njegove naloge vključujejo: pripravo skupnih izhodišč za usklajeno RRI politiko, usklajevanje programov in ukrepov financiranja, standardizacijo izvajanja javnih razpisov in pozivov, spremljanje rezultatov in evalvacij RRI instrumentov, povezovanje z Razvojnim svetom za strateško usklajenost. Programski odbor je odprt za širitev članstva na druga ministrstva, ki želijo sodelovati.

3. **Sodelovanje z deležniki preko RRI stičišča**

RRI stičišče je platforma za povezovanje deležnikov celotnega ZRID sistema. Njegov namen je institucionalizacija sodelovanja med deležniki (ministrstva, agencije, raziskovalne organizacije, podjetja), oblikovanje informiranih strategij, politik in ukrepov, vzpostavitev fizičnega in spletnega stičišča za dostop do informacij in koordinacijo, razvoj sistema analitike in vrednotenja RRI kazalnikov.

Ključni nosilci in financerji znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema so ministrstva, pristojna za znanost, za inovacije, za gospodarstvo, za kohezijo, za okolje in podnebje, za obrambo, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za digitalno preobrazbo, Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS (ARIS), Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje investicij, podjetništva in internacionalizacije (SPIRIT Slovenija), Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo (SPS), SID – Slovenska razvojna in izvozna banka, d.d., hkrati pa financiranje ZRID izvajajo tudi druga ministrstva (npr. ministrstvo, pristojno za kulturo, zdravje, naravne vire) in druge pravne osebe javnega prava, skladno s svojimi pristojnostmi, ter institucije podpornega okolja v skladu z zakonom, ki ureja podporno okolje za podjetništvo.

## 4. Načrt spremljanja in vrednotenja

Spremljanje uresničevanja kazalnikov poteka v okviru poročanja o uresničevanju sprejetih strategij in akcijskih načrtov, hkrati pa se mora vzpostaviti tudi sistem vrednotenja znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike kot podporni vzporedni proces medresorskega sodelovanja.
Predlagan načrt vključuje seznam posameznih vrednotenj, ki se bodo izvajala v obdobju 2026–2028 na tem področju ne glede na vir financiranja. Cilj je, da se vrednotenje sistematično in kontinuirano vključi v procese oblikovanja politik s ciljem povečanja uporabe podatkov in rezultatov vrednotenj ter izvajanja priporočil. Informacije o rezultatih vrednotenj bodo, razen tistih, za katere nacionalna zakonodaja določa drugače, tudi javno objavljene, med drugim na vzpostavljenem RRI stičišču.

V okviru posameznih vrednotenj se bo vzpostavila ad-hoc medsektorska skupina za vrednotenje, ki bo vsebinsko spremljala in obravnavala posamezno vrednotenje od faze načrtovanja do priprave končnega poročila. V primeru vrednotenj, ki so financirana iz sredstev evropske kohezijske politike, je postopek načrtovanja in izvedbe sicer opredeljen v ločenih dokumentih, vendar so evalvacije del RRI sistema, zato so navedene tudi v okviru tega dokumenta.

**Tabela 1: Seznam predvidenih vrednotenj na področju RRI v obdobju 2026–2028**

| Zap. št. | Področje oziroma vsebina vrednotenja | Izvajalec | Okvirni terminski načrt | Pristojni organ |
|---|---|---|---|---|
| 1. | Evalvacija sprememb upravljanja RRI v okviru inovacijske politike v Sloveniji | OECD | 2026 | MVZI in MGTŠ |
| 2 | Vrednotenje vpliva izboljšanja infrastrukture za raziskave in inovacijske zmogljivosti | Javno naročilo | 2026 | MKRR in drugi resorji |
| 3. | Evalvacija nadgradnje strateških razvojno-inovacijskih partnerstev in pisarn za prenos znanja | Javno naročilo | 2027 in 2028 | MKRR in drugi resorji |
| 4. | Evalvacija vpliva sodelovanja med gospodarstvom in znanostjo | Javno naročilo | 2027 in 2028 | MKRR in drugi |
| 5. | Evalvacija izvajanja sodelovanja v evropskem raziskovalnem prostoru, | Javno naročilo | 2027 in 2028 | MKRR in drugi resorji |
| 6. | Evalvacija ukrepov za krepitev podjetniških vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije v okviru specifičnega cilja RSO 1.1. (ESRR)« | Javno naročilo | 2027 in 2028 | MKRR in drugi resorji |

## 5. Poročanje

O realizaciji aktivnosti v okviru Zavezništva za raziskave in inovacije 2026-2028 – Izvedbeni program Vlade RS za uresničevanje razvojnih ciljev Slovenije skozi vlaganja v znanost in inovacije se bo poročalo Programskemu odboru RRI, Razvojnemu svetu RS in Vladi RS.

## 6. Finančni načrt in metodologija določitve višine sredstev za znanstvenoraziskovalno oziroma inovacijsko dejavnost

Finančni načrt vključuje: a) načrtovana sredstva v državnem proračunu in b) sredstva državnega proračuna iz sredstev proračuna EU, ki so v finančnih načrtih ministrstev in drugih neposrednih proračunskih uporabnikov namenjena financiranju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti v obdobju 2026-2027 (tabela 2) ter načrtovana sredstva SID Banke za financiranje povratnih oblik pomoči (tabela 3), ki sicer ne spadajo v skupni okvir načrtovanja sredstev z vidika ZZrID.

Metodologija določitve nepovratnih sredstev za leti 2026 in 2027 tako izhaja iz sprejetih proračunov za leti 2026 in 2027 ter zadnjega relevantnega INP za sredstva evropske kohezijske politike.

V okviru sredstev **financiranja za znanstvenoraziskovalno dejavnost** se upoštevajo sredstva neposrednih proračunskih uporabnikov v okviru sprejetih proračunov 2026 in 2027 v okviru politike 05: Znanost in informacijska družba in sicer ministrstva, pristojnega za znanost, Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter ministrstva, pristojnega za kohezijsko politiko in regionalni razvoj, ki je v okviru politike 05 načrtovalo sredstva za izvajanje prednostne naložbe 1.1 v okviru Programa za izvajanje evropske kohezijske politike 2021-2027.Pri tem je bil za izračun višine sredstev za znanstvenoraziskovalno dejavnost v okviru prednostne naložbe 1.1. uporabljen znesek, ki je v okviru zneska celotnega INP za prednostno naložbo 1.1. namenjen za inštrumente ministrstva, pristojnega za znanost, ki se nanašajo na znanstvenoraziskovalno dejavnost). Prav tako so bila v okviru financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti upoštevana sredstva politike 15, namenjena projektov, financiranim iz Sklada za pravičen prehod v okviru ministrstva, pristojnega za znanost, sredstva Ministrstva za zdravje v okviru politike 17 ter sredstva ministrstva, pristojnega za obrambo v okviru politike 7.

V okviru sredstev **financiranja inovacijske dejavnosti** se upoštevajo sredstva v sprejetih proračunih 2026 in 2027 v okviru politike 14: Podjetništvo in konkurenčnost in sicer v celoti za aktivnosti ministrstva, pristojnega za inovacije, vključena pa še sredstva, sredstva ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki ima sicer sredstva načrtovana v okviru politike 11, sredstva ministrstva, pristojnega za obrambo v okviru politike 7, sredstva ministrstva, pristojnega za podnebje in okolje ter sredstva, ministrstva pristojnega za kohezijsko politiko in regionalni razvoj, ki je v okviru politike 05 sicer načrtovalo sredstva za izvajanje prednostne naložbe 1.1 v okviru Programa za izvajanje evropske kohezijske politike 2021–2027 za področje inovacijske dejavnosti. Pri tem je bil za izračun višine sredstev za inovacijsko dejavnost v okviru prednostne naložbe 1.1. uporabljen znesek, ki je v okviru zneska celotnega INP za prednostno naložbo 1.1. namenjen za inštrumente ministrstva, pristojnega za znanost ter ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, ki se nanašajo na inovacijsko dejavnost. Prav tako se je v okviru politike 05 upoštevalo tudi sredstva, ki jih je ministrstvo, pristojno za kohezijsko politiko in regionalni razvoj, načrtovalo za izvajanje prednostne naložbe 1.2. in sicer v delu, ki se nanaša na inovacijske projekte na področju digitalizacije. V okviru sredstev za inovacijsko dejavnost so upoštevana še sredstva v okviru politike 15 za projekte, ki se financirajo iz sredstev Sklada za pravičen prehod v okviru ministrstva, pristojnega za gospodarstvo.

ZZrID določa, da se iz državnega proračuna zagotavlja financiranje znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti v višini do 1,25 % bruto domačega proizvoda, pri čemer se financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti zagotavlja v višini do 1 % BDP, financiranje inovacijske dejavnosti pa v višini do 0,25 % BDP. Pri tem se med vire sredstev državnega proračuna šteje državno financiranje, druga proračunska sredstva ter sredstva državnega proračuna iz sredstev proračuna EU, ki so pri neposrednih uporabnikih proračuna namenjena financiranju znanstvenoraziskovalne oziroma inovacijske dejavnosti.

Prav tako prehodne določbe ZZrID določajo, da se delež BDP, **ki je namenjen za financiranje znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti povečuje za 0,08 odstotne točke letno**, dokler ne doseže 1 % BDP za financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti in 0,25 % BDP za financiranje inovacijske dejavnosti.

Za leto 2028 se je s ciljem, da se sledi normativno določenemu okviru, tako upoštevalo povišanje sredstev za 0,08 odstotne točke BDP na podlagi jesenske napovedi UMAR in sicer sorazmerno glede na višino načrtovanih sredstev v letu 2027.

**Tabela 2: po namenih financiranja glede na tip dejavnosti – nepovratna sredstva**

| | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|
| Sredstva financiranja za znanstvenoraziskovalno dejavnost | 491.375.704,98 | 529.625.747,68 | 607.995.000,00 |
| Sredstva financiranja za inovacijsko dejavnost | 53.047.662,76 | 51.044.423,78 | 64.852.800,00 |
| **Skupaj** | **544.423.367,74** | **580.670.171,46** | **672.847.800,00** |

**Tabela 3: po namenih financiranja glede na tip dejavnosti – povratna sredstva**

| | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|
| Sredstva financiranja za znanstvenoraziskovalno dejavnost | 3.028.000,00 | 3.028.000,00 | 3.028.000,00 |
| Sredstva financiranja za inovacijsko dejavnost | 20.854.000,00 | 60.705.000,00 | 70.880.000,00 |
| **Skupaj** | **23.882.000,00** | **63.733.000,00** | **73.908.000,00** |

## Priloga 1: Popis inštrumentov financiranja glede na okvirno TRL lestvico in tematsko področje financiranja